

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการสมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ ๕๕๗๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ส่งเรื่องปัญหาการสมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ความว่า มาตรา ๘๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ห้ามมิให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนการต่าง ๆ ในวงงานของรัฐไว้ และในมาตรา ๙๙ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า สมาชิกภาพของสมาชิกผู้กระทำการดังกล่าวตามมาตรา ๘๐ ย่อมสิ้นสุดลง ปัญหาว่ามี บุคคลที่ทำงานอยู่ในวงงานของรัฐ และสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ถ้าในวันเลือกตั้งได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนแล้ว สมาชิกภาพของผู้นั้นจะสิ้นสุดลงทันทีในวันเลือกตั้งนั้นเองตามมาตรา ๙๙ หรือไม่ เพราะในมาตรา ๙๘ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า สมาชิกภาพแห่งสมาชิกสภาผู้แทนเริ่มแต่วันเลือกตั้ง ในปัญหาดังกล่าว หากถือว่าบุคคลที่ทำงานอยู่ในวงงานของรัฐและได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ซึ่งสมาชิกภาพสิ้นสุดลงทันทีในวันเลือกตั้งนั้นเองตามมาตรา ๙๙ แล้ว ก็ย่อมหมายความว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนจะต้องลาออกจากวงงานของรัฐเสียก่อนวันเลือกตั้งแต่จะให้ลาออกก่อนเป็นเวลานานเท่าใดนั้น ย่อมอยู่ที่ทางรัฐบาลจะกำหนดโดยอนุโลมตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๓ จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วขอให้ความเห็นดังต่อไปนี้

ปัญหาเรื่องนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าใจว่า ความข้องใจที่เกิดขึ้นน่าจะเนื่องด้วยการปฏิบัติราชการแผ่นดินในเรื่องรับสมัครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน แต่สำหรับปัญหานี้ มาตรา ๙๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งแต่เฉพาะข้าราชการประจำ หรือบุคคลซึ่งเคยเป็นข้าราชการประจำมาแล้วและได้พ้นจากตำแหน่งราชการประจำมาไม่ถึงหนึ่งปีเท่านั้น บุคคลที่ทำงานในวงงานของรัฐจึงมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้เสมอ

ส่วนปัญหาที่ว่าจะต้องลาออกจากวงงานของรัฐเสียก่อนวันเลือกตั้งหรือไม่นั้น ความจริงเป็นปัญหาเกี่ยวกับส่วนตัวบุคคลที่ต้องการสมัครรับเลือกตั้งนั้นเองที่จะพึงใช้ดุลพินิจพิจารณาเพื่อประโยชน์ของตน แต่อย่างไรก็ดี ปัญหานี้อาจจะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในวงงานของรัฐอยู่บ้าง คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอเสนอความเห็นว่า การที่บุคคลได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาแล้วจะขาดจากสมาชิกภาพเมื่อใด ก็จะต้องพิจารณาตบทัณฑ์ของรัฐธรรมนูญใน

เรื่องนี้ต่อไป

สำหรับกรณีนี้ ก็มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๙ (๔) ประกอบกับมาตรา ๘๐ อันมีข้อความสำคัญอยู่ที่ว่า

“มาตรา ๘๐ สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทน

(๑) ต้องไม่รับตำแหน่ง หรือหน้าที่ใดจากรัฐ หน่วยราชการของรัฐ หรือหน่วยงานใด ๆ ที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐ โดยมีประโยชน์ตอบแทน หรือดำรงอยู่ซึ่งตำแหน่งหน้าที่เช่นนั้น ฯลฯ”

คำว่า “ต้องไม่รับตำแหน่ง” นั้น ย่อมหมายความว่า เป็นสมาชิกรัฐสภาอยู่แล้วไปรับตำแหน่งเช่นนั้นเข้า ซึ่งไม่เกี่ยวกับกรณีนี้ สำหรับกรณีนี้ ปัญหาจึงอยู่ที่คำว่า “ดำรงอยู่ซึ่งตำแหน่งหน้าที่เช่นนั้น” ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องตีความ และในการตีความนี้ ผู้ที่จะวินิจฉัยได้เด็ดขาดก็คือ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ในเมื่อมีคำร้องให้พิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๘๑

(ลงชื่อ) ส. วินิจฉัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๔